

VMS Veiligheidsprogramma werpt vruchten af: Minder wondinfecties met Praktijkgids POWI

Postoperatieve wondinfecties (POWI's) is een van de meest voorkomende complicaties bij patiënten die een operatie hebben ondergaan in het ziekenhuis. Het terugdringen daarvan heb je echter grotendeels zelf in de hand, bewijst het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg.

Het Tilburgse ziekenhuis is een van de 93 ziekenhuizen in Nederland die deelnemen aan het VMS Veiligheidsprogramma. Doel van het programma is '50% reductie van vermijdbare onbedoelde schade': de helft minder infecties en vermijdbare complicaties. Verpleegkundigen, artsen, kwaliteitsfunctionarissen en hygiënisten krijgen vakinhoudelijke kennis aangeboden tijdens conferenties en in de vorm van *tools* op www.vmszorg.nl. Een van die tools is de *Praktijkgids POWI*, die zich specifiek richt op het voorkomen van postoperatieve wondinfecties. In de praktijkgids staan verschillende interventies voor verpleegkundigen en artsen.

De tools in de praktijk

Het toepassen van deze interventies helpt het aantal infecties direct terug te dringen, weet

Saskia Bosters. Zij is kwaliteitsfunctionaris orthopedie en verpleegkundige bij het Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg. Daar worden alle tools gebruikt die de Praktijkgids POWI aanreikt: hygiënediscipline, antibioticaprofylaxe, niet preoperatief ontharen en perioperatieve normothermie. Resultaat: nul postoperatieve wondinfecties na totale knieoperaties.

Saskia vertelt: "We zijn eerst begonnen met het tellen van het aantal deurbewegingen op de ok: dat moet zo laag mogelijk zijn om de luchtkwaliteit te bewaken. Als kwaliteitsfunctionaris let ik erop dat alle patiënten die een totale knie- of heupoperatie krijgen van tevoren preventief antibiotica krijgen. Ontharen op de afdeling doen we niet meer. Als er toch voor de operatie onthaard moet worden, doen we dat met een tondeuse. Niet meer met een scheermes, want dan kunnen er huidbeschadigingen optreden waardoor een infectierisico ontstaat. Verder hebben we een proef gedraaid rondom temperatuurbewaking van de patiënt. Bij vijftig patiënten die een nieuwe heup of knie kregen, hebben we zeven meetmomenten ingevoerd om het verlies aan lichaamswarmte te meten. Dat doen we vanaf het moment dat de patiënt de afdeling verlaat naar de ok tot terugkomst naar de verpleegafdeling. Daaruit bleek dat patiënten vaak wel een graad lichaamswarm-

te verliezen: ook een risico voor infecties. Daarom krijgen onze patiënten binnenkort een speciaal, zilverkleurig pak aan tijdens en na de operatie dat zacht en comfortabel is en de lichaamswarmte vasthoudt."

Neuskweken als opsporingsmethode

Erg enthousiast is Saskia over haar nieuwe project: perioperatief neuskweken maken om staphylococcus aureus op te sporen, een bacterie die zich vaak in wonden nestelt, maar ook al vaak in de neus aanwezig is. "We zijn in januari begonnen met kweken. Van de vijftig onderzochte patiënten bleken er zeventien neusdrager te zijn van de staphylococcus aureus. Dat toont aan dat er een reëel infectierisico bestaat. Terwijl je dat snel kunt oplossen, want na het één keer gebruiken van een speciale neuszalf en shampoo is de patiënt de bacterie al kwijt. Ik ben erg blij met de tools uit de Praktijkgids POWI. Het is heel fijn om te zien hoe je zelf in je ziekenhuis kunt bijdragen aan patiëntveiligheid."

Het VMS Veiligheidsprogramma

Tot december 2012 stellen deelnemende ziekenhuizen aan het VMS Veiligheidsprogramma zich ten doel een of meerdere risico's in hun eigen ziekenhuis beter te beheersen en fouten te voorkomen. Het Veiligheidsprogramma omvat tien thema's: van veilige zorg voor kinderen tot medicatieverificatie bij opname en ontslag. Per thema is vanuit het Veiligheidsprogramma een expertteam geformeerd dat bundels van interventies heeft samengesteld in Praktijkgidsen. Alle tien thema's kun je vinden op de website www.vmszorg.nl. Daar kun je ook alle Praktijkgidsen gratis downloaden als pdf-bestand.

NVZ vereniging van ziekenhuizen (NVZ), Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Orde van Medisch Specialisten (Orde) en Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) zijn partner in het VMS Veiligheidsprogramma.

Praktijkgids POWI

De Praktijkgids *Voorkomen van wondinfecties na een operatie* – in het kort: Praktijkgids POWI – bevat veel praktische tips om post-operatieve wondinfecties terug te dringen. Deze tips zijn opgedeeld in vier categorieën: hygiënediscipline, antibioticaprofylaxe, niet preoperatief ontharen en perioperatieve normothermie.

De Praktijkgids en bijbehorende instrumenten zijn bedoeld om professionals op de werkvloer, zoals verpleegkundigen, te ondersteunen bij het terugdringen van het aantal POWI's. Gratis downloaden (in pdf) kan op www.vmszorg.nl.

